

NE! Vjezd motorizovaných prostředků

Motory nesmí do lesa ani do parku!

Motorová vozidla s výjimkou elektrokol do lesů a parků nesmí. Významně by totiž poškodila rostliny a půdu, rušila divoká zvířata i lidské návštěvníky. I v našich zemích oblíbené „houbařské“ parkování na kraji lesa je zakázané. Do lesa samozřejmě nesmí ani elektroauta. I tak jim nezbyvá příliš prostoru pro život. Lesoparky a příměstské lesy mají zpravidla vyhrazená parkoviště a odstavné plochy, pohyb v nich pak určují návštěvní řády.

NE! Volnému pobíhání psů mimo vyhrazená místa

Pes v lese – téměř vždy na vodítku! Kočka v lese – jediné na vodítku!

Zvíře není věc, ale živý tvor. Pokud má vlastníka, tak ten je povinen se o zvíře řádně starat. Ale zároveň nese za své zvíře veškerou zodpovědnost. Psi bez dohledu způsobují v přírodě významné škody. Je nutné si uvědomit, že pes „na volno“ může honit zajíce, kontaminovat svým pachem malého zajíčka či srnečka nebo stresovat ptáky sedící na zemních hnízdech. Málokdo si také připustí, že pes vypuštěný do rybníka může zničit snůšku žabích vajíček. Ve volné krajině se doma chované zvíře může pohybovat výhradně pod přímou kontrolou majitele nebo osoby jím pověřené.

V Praze existují tzv. psí louky, na kterých je umožněn pohyb psů bez vodítky. Budování a údržba těchto míst je ve správě městských částí a jejich umístění je dohledatelné na internetových stránkách nebo na Portálu životního prostředí hl. m. Prahy.

NE! Rušení klidu v přírodě hlasitou hudbou

Můžeme v lese řvát jak na lesy? Odpověď je jednoduchá: Nemůžeme!

Hluk je nebezpečný zvířatům, narušuje jejich přirozené životní cykly a komplikuje jejich dorozumívání. Přitom akustická komunikace mezi rodiči a mláďaty je u mnohých druhů naprosto klíčová. Noční druhy se pak orientují téměř výhradně sluchem. Sluch je klíčový i pro sovy, které samy létají tak tiše, že slyší každé myší šustnutí na zemi.

Nejproblématictější je pak rušení zvířat v zimě. Ta je pro všechny volně žijící živočichy energeticky náročná. Většina divokých zvířat v zimě velmi tence balancuje mezi omezeným příjmem energie z potravy a jejím vydáváním při jakémkoliv pohybu a nutném zahřívání těla. Vyplašení náhlým hlukem způsobí neočekávaný výdej energie, který už zvíře nedokáže nahradit.

NE! Nelegálnímu čerpání vody z vodních toků

Vodu z vodních toků, jezer a rybníků nelze odebírat bez povolení!

Voda je chráněna jako nenahraditelný přírodní zdroj. Pokud ji kdokoliv odebírá pomocí jakéhokoliv čerpadla, musí na to mít povolení vodoprávního úřadu. Velký počet malých čerpadel může malou říčku v horkém létě lehce přeměnit v soustavu louží. V každém toku musí zůstat tzv. minimální zůstatkový průtok, tedy množství vody, které zajistí jak přežití vodních organismů, tak i dostatečné ředění vod vypouštěných z čistíren odpadních vod.

NE! Zakládání ohňů a kouření v přírodě

V lese si nesmíte zapálit ani cigaretu, natož pak rozdělát oheň!

V našich lesích platí bez výjimky zákaz kouření. Rozdělávání ohňů je možné jen za určitých velmi omezených podmínek. V některých lesoparcích jsou návštěvními řádem vyčleněna ohniště, kde veřejnost smí oheň rozdělát. Vždy však platí, že ten, kdo oheň rozdělal anebo ho udržuje, nese veškerou zodpovědnost za případné škody.

Za oheň se přitom považuje i hořící petrolejka či plynový vaříč. A také zábavní pyrotechnika či tzv. lampiony štěstí, jejichž vypouštění je v Praze zakázáno. Volně se šířící oheň je životu nebezpečný lidem, zvířatům i rostlinám a způsobuje ekonomické škody.

NE! Cyklistice provozované mimo cyklostezky

Cyklisté v přírodě nemají stejná práva jako chodci!

Pohyb cyklistů je omezen pouze na pozemní dopravní komunikace, ale i zde může být dopravními značkami vjezd cyklistů zakázán. Za jízdní kolo se považuje i koloběžka. Značené pěší turistické trasy nezakládají právo průjezdu pro cyklisty. Pokud však vedou po dopravní komunikaci, kde není zákaz vjezdu cyklistům, tak je průjezd možný. Regulace cyklistů v krajině je nutná proto, aby se zabránilo konfliktům s chodci, nedocházelo k rušení volně žijících živočichů, ale i proto, aby se nenarušovala půda a nedocházelo k její erozi.

PŘÍRODA TU NENÍ POUZE PRO NÁS!

Pobyt v přírodě má bezpochyby blahodárné účinky na psychické i fyzické zdraví obyvatel velkých měst. Příroda, městskou nevyjímá, tu ale není jen kvůli našim kratochvílím – je především domovem živočišných i rostlinných druhů a my jsme v ní jen hosty, kteří by měli být patřičně ohleduplní a pokorní, pokud je nám do jejich domova umožněno vstupovat.

Stav přírodních lokalit se však může „díky“ našim lidským aktivitám výrazně zhoršit – návštěvníci městské či příměstské přírody přitom mnohdy ani netuší, že jejich chování má negativní dopad na přírodu. V tomto materiálu proto naleznete informace o 12 nejčastějších nešvarech, se kterými se lze v naší přírodě setkat.

NE! V PŘÍRODĚ

Kampani NE! v přírodě propůjčila tvář řada známých osobností – umělec Jiří Korn, herečka Dagmar Havlová, zpěvák Ben Cristovao, sportovec David Svoboda nebo modelka Kateřina Sokolová a další.

Všechny spojuje pozitivní vztah k přírodě. V kampani hrají roli „sobeckých“ obyvatel, kteří se na svých výletech do přírody chovají tak, jak by neměli.

Více o kampani NE! v přírodě

portalzp.praha.eu/NEvprirode
www.praha-priroda.cz
www.praha.eu
evvo@praha.eu

NE! Světelnému znečištění přírody

Posvíme si na sebe, ale jinač ne!

Světelné znečištění, neboli světelný smog, lze považovat za hrozbu pro rozmanitost přírody. Téměř třetina našich obratlovců a dvě třetiny hmyzu jsou živočišné aktivity po setmění. Absence tmy výrazně narušuje jejich životní cykly a intenzivní světelné zdroje (např. pouliční lampy) svítící po celou noc jsou pro ně neodolatelným lákadlem. Hmyz dává světlu přednost před přijímáním potravy i před rozmnožováním.

Nadměrné množství světla v noci dokonce ovlivňuje růst rostlin a jejich fotosyntetický cyklus. Absence tmy také významně negativně ovlivňuje zdraví člověka. Velmi cennou aktivitou je vyhlašování tzv. oblastí tmavé oblohy.

NE! Vypouštění splaškových vod

Vodu do přírody musíme vracet ve stejné kvalitě, v jaké jsme si ji od ní vypůjčili!

Voda v bytě, továrně nebo například v nemocnici se mění. Mění se její teplota, přibývají zbytky z umytého nádobí, špína opouštějící pračku a mnohdy jde dokonce o toxické látky. Z vody pitné se stává voda odpadní. Její neobvyklejší cesta je kanalizací do čistírny odpadních vod (ČOV).

Mnohé látky, jako jsou například zbytky léků a umělých hormonů, však naše ČOV nezachytí. Pro vodní organismy to může mít velmi destruktivní následky. Neblahé účinky těchto látek ve vodě na člověka se předpokládají, ale obvykle se na ně přijde až po letech či desetiletích.

NE! Vandalismu v přírodě

Nešlap, nelámej, nepodepisuj se v lese!

Nepovolené kácení dřevin, lámání větví ze stojících stromů, poškozování kořenů či kůry – to vše lze považovat za vandalství. Chráněné jsou i dřeviny rostoucí mimo les, včetně dřevin v zahradách. Specifickým problémem jsou případy ničení inventáře v lesích a parcích – laviček, lávek, altánků či informačního značení. Posprejováním či polámaním těchto zařízení je záměr způsobit škodu zcela zřetelný.

Samostatnou kapitolou je také ničení geologických útvarů, ať už jde o sprejování či jejich záměrné odlamování. I k těmto škodám bohužel dochází a vzniklá škoda je často nevratná. Zničená pískovcová skalka či sesutá břidlicová stěna se nijak nahradit nedá!

NE! Dotýkání se nezraněných mláďat v přírodě

Mláďata divokých zvířat: NESAHAT!

Především na jaře a v létě můžeme při procházce narazit na mláďata volně žijících živočichů, která často působí naprosto bezbranným dojmem. Tato bezbrannost je ale pouze zdánlivá. Při nálezů mláďete, o kterém si myslíte, že potřebuje lidskou pomoc, se vždy nejdříve poradte s příslušnou záchrannou stanicí. Nikdy na tato mláďata NESÁHEJTE! Kontaktní telefon v České republice je 774 155 155. V Praze pak 773 772 771 (Záchranná stanice pro volně žijící živočichy) nebo 774 155 185 (Pražská zvířecí záchranka). Držte se důsledně rad, které vám zvířecí záchranář předá.

Nikdy se nepokoušejte brát si mláďata divokých zvířat domů, do vlastní péče!

NE! Odhazování odpadků

Že odpadky do lesa nepatří, to ví každý. Bohužel ne všichni se tím ale také striktně řídí!

Sklo a plasty se rozpadnou až po stovkách let, anebo nikdy. A stále jich přibývá. Odhozený odpad přitom nejen hyzdí krajinu, ale může i přímo škodit. Například uvolněné zbytky látek z plastů do půdy mohou znehodnotit kvalitu povrchových i podzemních vod. Leckteré odpadky se také mohou stát smrtící pastí pro zvířata. Provázky či pletiva umí zaškrtnit nohy ptáků či ježků tak, že to nepřezijí. Pokud rádi pomáháte přírodě sbíráním odpadků v lese a jeho okolí, můžete se zapojit do celostátní kampaně Uklidme svět, uklidme Česko!

NE! Krmení volně žijících živočichů

Krmit divoká zvířata můžeme, ale většinou jim to nijak nepomůžeme!

Pokud chceme zvířata krmit, co dělat, abychom zvířatům neublížovali?

1. Krmíme pouze přirozenou potravou – zeleninou či obilninami. Lesním zvířatům je možné přidat ještě ovoce.
2. Krmíme pouze na bezpečných místech, kde mají zvířata dobrý výhled.
3. Dbáme na čistotu a hygienu. Krmíme jen tehdy, pokud je předchozí potravu zkonsumovaná.
4. Krmíme zejména v době, kdy je nedostatek přirozené potravy.
5. Voda často pomůže více jak krmení. Nesmíme na ni proto zapominat.